

Srijeda, 3. listopada 2018.

P8_TA(2018)0373

Tehnologija decentraliziranog vođenja evidencije transakcija i lanci blokova: izgradnja povjerenja poslovanjem bez posrednika

Rezolucija Europskog parlamenta od 3. listopada 2018. o decentraliziranom vođenju evidencije transakcija i lancima blokova: izgradnja povjerenja poslovanjem bez posrednika (2017/2772(RSP))

(2020/C 11/02)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir pitanje Komisiji o decentraliziranom vođenju evidencije transakcija i lancima blokova: izgradnja povjerenja poslovanjem bez posrednika (O-000092/2018 – B8-0405/2018),
 - uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za industriju, istraživanje i energetiku,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 26. svibnja 2016. o virtualnim valutama ⁽¹⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. travnja 2017. o financijskoj tehnologiji: utjecaj tehnologije na budućnost financijskog sektora ⁽²⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. veljače 2018. o geografskom blokiranju i drugim oblicima diskriminacije na temelju nacionalnosti, mjesta boravišta ili mjesta poslovnog nastana klijenata ⁽³⁾,
 - uzimajući u obzir Opću uredbu o zaštiti podataka (Uredba (EU) 2016/679),
 - uzimajući u obzir Prijedlog uredbe o produljenju trajanja Europskog fonda za strateška ulaganja (COM(2016)0597 – C8-0375/2016 – 2016/0276(COD)),
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. listopada 2017. o stajalištu Vijeća o nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2018. (11815/2017 – C8-0313/2017 – 2017/2044(BUD)) ⁽⁴⁾,
 - uzimajući u obzir inicijative Komisije za istraživanje tehnologija decentraliziranog vođenja evidencije transakcija, uključujući „Blockchain4EU: Lanac blokova za preobrazbu industrije”, „Opservatorij i forum EU-a za lance blokova” (*EU Blockchain and Observatory Forum*), „Lance blokova za društveno dobro” (*Blockchains for Social Good*) i „Studiju o mogućnosti i izvedivosti infrastrukture lanaca blokova EU-a”,
 - uzimajući u obzir članak 128. stavak 5. i članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da tehnologija decentraliziranog vođenja evidencije transakcija (DLT) i lanac blokova mogu biti alat koji promiče osnaživanje građana pružajući im mogućnost da kontroliraju vlastite podatke i odluče koje će podatke staviti u evidenciju transakcija te sposobnost da odaberu tko još može vidjeti te podatke;
- B. budući da je DLT tehnologija opće namjene kojom se može poboljšati troškovna učinkovitost transakcija uklanjanjem posrednika i troškova posredovanja te povećanjem transparentnosti transakcija, kao i preoblikovanjem vrijednosnih lanaca i poboljšanjem organizacijske učinkovitosti putem pouzdane decentralizacije;
- C. budući da DLT može s pomoću potrebnih mehanizama šifriranja i kontrole uvesti IT paradigmu koja može demokratizirati podatke i povećati povjerenje i transparentnost te time pružiti siguran i učinkovit način izvršavanja transakcija;
- D. budući da se DLT-om promiče pseudonimizacija korisnika, ali ne i njihova anonimizacija;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0228.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0211.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0023.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0408.

Srijeda, 3. listopada 2018.

- E. budući da je DLT tehnologija u razvoju za koju je potreban omogućujući i poticajni okvir pogodan za inovacije kojim se pruža pravna sigurnost i poštuje načelo tehnološke neutralnosti te istodobno promiče zaštitu potrošača, ulagača i okoliša, povećava socijalna vrijednost tehnologije, smanjuje digitalni jaz i poboljšavaju digitalne vještine građana;
- F. budući da DLT može ponuditi okvir za transparentnost, smanjiti korupciju, otkrivati utaje poreza, omogućiti praćenje nezakonitih plaćanja, olakšati politike za suzbijanje pranja novca i otkriti nezakonito prisvajanje imovine;
- G. budući da DLT omogućuje očuvanje cjelovitosti podataka, a sposobnost da se osigura trag o reviziji koja ukazuje na neovlašteno rukovanje omogućuje nove modele javne uprave i pomaže u poboljšanju sigurnosti;
- H. budući da bi regulatorni pristup DLT-u trebao biti otvoren za inovacije i utemeljen na načelu tehnološke neutralnosti te omogućavati stvaranje ekosustava pogodnih za inovacije i centara za inovacije;
- I. budući da je tehnologija lanaca blokova samo jedna od nekoliko vrsta tehnologija decentraliziranog vođenja evidencije transakcija; budući da neka DLT rješenja čuvaju sve pojedinačne transakcije u blokovima koji su međusobno spojeni kronološkim redoslijedom kako bi nastao lanac kojim se osigurava sigurnost i cjelovitost podataka;
- J. budući da se kibernetički napadi smatraju manje učinkovitim kod takvih lanaca jer moraju uspješno napasti velik broj kopija, a ne samo jednu centraliziranu verziju;
- K. budući da DLT može znatno poboljšati ključne sektore gospodarstva, kao i kvalitetu javnih usluga pružajući potrošačima i građanima visoku razinu iskustva s transakcijama i smanjenje njihovih troškova;
- L. budući da pitanja i zabrinutosti u vezi s primjenom horizontalnih propisa i pravila, kada je riječ o zaštiti podataka ili oporezivanju, mogu ometati potencijalni razvoj DLT-a u EU-u;
- M. budući da primjene DLT-a mogu brzo postati sistemske, slično kao što su digitalne inovacije iz temelja promijenile usluge u drugim sektorima kao što su telekomunikacije;
- N. budući da rizici i problemi te tehnologije još nisu posve poznati;

DLT, decentralizacija i primjene

1. naglašava da DLT smanjuje troškove posredovanja u pouzdanom okruženju između strana koje sudjeluju u transakciji i omogućuje uzajamnu razmjenu vrijednosti koja može osnažiti građane, onesposobiti već postojeće modele, poboljšati usluge i smanjiti troškove u svim lancima vrijednosti u širokom rasponu ključnih sektora;
2. naglašava velik utjecaj koji bi aplikacije temeljene na DLT-u mogle imati na strukturu javnog upravljanja i uloga institucija te traži od Komisije da provede studiju procjene mogućih scenarija šireg prihvatanja javnih mreža temeljenih na DLT-u;
3. naglašava široki raspon aplikacija temeljenih na DLT-u koje bi mogle utjecati na sve sektore gospodarstva;

Energetski i ekološki prihvatljive primjene

4. ističe da DLT može preobraziti i demokratizirati energetska tržišta time što kućanstvima omogućava proizvodnju i uzajamnu razmjenu ekološki prihvatljive energije; naglašava da takve tehnologije nude prilagodljivost i fleksibilnost operatorima postrojenja, dobavljačima i potrošačima;
5. naglašava da DLT može poduprijeti proizvodnju i potrošnju zelene energije te da bi mogao poboljšati učinkovitost razmjene energije; primjećuje da DLT može preobraziti rad mreže te zajednicama i pojedincima omogućiti da pružaju mrežne usluge, kao i da učinkovitije integriraju obnovljive resurse; također ističe da DLT može stvoriti alternative programima ulaganja u obnovljivu energiju koje sponzorira država;

Srijeda, 3. listopada 2018.

6. napominje da DLT može pogodovati infrastrukturi za prijenos i distribuciju energije te stvoriti nove ekosustave transakcija u vezi s električnim vozilima; ističe da se DLT-om poboljšava izvješćivanje o energiji i omogućuje točno praćenje certifikata za obnovljive izvore ili ugljik;
7. ističe da DLT može pomoći pri elektrifikaciji siromašnih ruralnih zajednica zahvaljujući alternativnim mehanizmima plaćanja i doniranja;
8. ističe potrebu za promicanjem tehničkih rješenja koja troše manje energije i koja su općenito ekološki što prihvatljivija; naglašava da nekoliko mehanizama konsenzusa, među kojima i „dokaz rada” („proof-of-work”), „dokaz uloga” („proof-of-stake”), „dokaz autoriteta” („proof-of-authority”) i „dokaz proteklog vremena” („proof-of-elapsed-time”), imaju različite potrebe u pogledu potrošnje energije; poziva Komisiju da u svoje aktivnosti povezane s DLT-om doda dimenziju energetske učinkovitosti i da u okviru istraživačkih inicijativa istraži energetske utjecaj i energetske učinkovitost različitih mehanizama konsenzusa;
9. poziva na procjenu modela upravljanja unutar različitih mehanizama konsenzusa koji su u razvoju, uzimajući u obzir moguće potrebe za posredničkim sustavima, dionicima i organizacijama kako bi se potvrdila i provjerila autentičnost razmjene i pravodobno spriječila prijevare;
10. ističe da DLT može donijeti nove prilike za kružno gospodarstvo intenziviranjem recikliranja i omogućavanjem sustava povjerenja u stvarnom vremenu i očuvanja ugleda;

Promet

11. ističe potencijal DLT-a u području mobilnosti i logistike, uključujući registraciju vozila i njihovo administrativno evidentiranje, provjeru udaljenosti, pametno osiguranje i punjenje električnih vozila;

Zdravstveni sektor

12. ističe da DLT ima potencijal poboljšati učinkovitost podataka i izvješćivanje o kliničkim ispitivanjima u zdravstvenom sektoru tako što omogućuje digitalnu razmjenu podataka među javnim i privatnim institucijama pod nadzorom građana/pacijenata;
13. prepoznaje potencijal za poboljšanje učinkovitosti zdravstvenog sustava putem interoperabilnosti elektroničkih zdravstvenih podataka, provjere identiteta i bolje distribucije lijekova;
14. napominje da DLT omogućuje građanima da kontroliraju svoje zdravstvene podatke i imaju korist od njihove transparentnosti te da odaberu koje će podatke podijeliti, uključujući s obzirom na njihovu upotrebu u osiguravajućim društvima i širem zdravstvenom ekosustavu; naglašava da bi se primjenama DLT-a trebala zaštititi privatnost osjetljivih zdravstvenih podataka;
15. poziva Komisiju da istraži slučajeve upotrebe temeljene na DLT-u u upravljanju zdravstvenim sustavima i utvrdi slučajeve koji predstavljaju mjerilo i zahtjeve koji omogućavaju unos visokokvalitetnih podataka i interoperabilnost među različitim DLT-ovima ovisno o sustavu, vrsti institucije i njihovim radnim procesima;

Lanci opskrbe

16. naglašava važnost DLT-a u poboljšanju lanaca opskrbe; napominje da DLT može olakšati otpremu i nadziranje podrijetla robe i njihovih sastojaka te poboljšati transparentnost, vidljivost i provjeru usklađenosti pružanjem jamstava da se u mjestu podrijetla proizvoda poštuju protokoli održivosti i protokoli o ljudskim pravima, čime se smanjuje rizik od ulaska nezakonite robe u lanac opskrbe i osigurava zaštita potrošača; napominje da se DLT može upotrebljavati kao sredstvo za poboljšanje učinkovitosti carinskih službenika prilikom provjere krivotvorina;

Obrazovanje

17. ističe potencijal DLT-a po pitanju potvrđivanja akademskih kvalifikacija, šifriranih potvrda o obrazovanju (npr. tzv. „block-certs”) i mehanizama prijenosa bodova;

Srijeda, 3. listopada 2018.

18. ističe da neznanje o potencijalu DLT-a obeshrabruje europske građane da koriste inovativna rješenja za svoja poduzeća;
19. naglašava potrebu za uspostavom neprofitnih subjekata, kao što su istraživački centri, koji bi činili centre za inovacije koji bi se specijalizirali za tehnologiju DLT-a kako bi imali obrazovnu funkciju u odnosu na tu tehnologiju u državi članici;
20. poziva Komisiju da istraži mogućnost stvaranja vrlo prilagodljive i interoperabilne mreže na razini EU-a koja bi omogućila korištenje tehnoloških resursa obrazovnih institucija u Uniji s ciljem usvajanja te tehnologije za razmjenu podataka i informacija, čime bi se doprinijelo učinkovitijem priznavanju akademskih i stručnih kvalifikacija; također potiče države članice da na razini sveučilišta prilagode specijalizirane nastavne planove kako bi obuhvatili studij o tehnologijama u nastanku kao što je DLT;
21. uviđa da je za povjerenje u DLT potrebno poboljšati svijest o toj tehnologiji i njezino razumijevanje; poziva države članice da poduzmu mjere u tom smjeru ciljanom obukom i obrazovanjem;

Kreativne industrije i autorska prava

22. naglašava da za „digitaliziran” kreativan sadržaj DLT može omogućiti praćenje intelektualnog vlasništva i upravljanje njime te olakšati zaštitu autorskih prava i patenata; naglašava da DLT može omogućiti veći kreativan razvoj umjetnika i njihovo preuzimanje vlasništva preko otvorene javne evidencije koja također može jasno utvrditi vlasništvo i autorsko pravo; ističe da bi DLT mogao pomoći povezati stvaratelje s njihovim radom te tako poboljšati sigurnost i funkcionalnost u kontekstu suradničkih otvorenih inovativnih ekosustava, posebno u područjima kao što su aditivna proizvodnja i trodimenzionalno tiskanje;
23. primjećuje da bi DLT mogao koristiti autorima uvođenjem veće transparentnosti i sljedivosti u upotrebu kreativnog sadržaja te smanjenjem sudjelovanja posrednika pri primanju plaćanja za njihov kreativni sadržaj;

Financijski sektor

24. naglašava važnost DLT-a u financijskom posredovanju i mogućnost da se njime, na temelju boljeg upravljanja podacima i pojednostavljena postupaka, poboljša transparentnost te smanje troškovi transakcija i skriveni troškovi; skreće pozornost na izazove u pogledu interoperabilnosti koji se upotrebom tehnologije mogu pojaviti u financijskom sektoru;
25. pozdravlja istraživanja i eksperimente koje su velike financijske institucije provele u okviru ispitivanja mogućnosti DLT-a; naglašava da upotreba tehnologije može utjecati i na infrastrukture financijskog sektora te narušiti financijsko posredovanje;
26. poziva Komisiju i financijska tijela da prate razvojne trendove i slučajeve upotrebe u financijskom sektoru;
27. naglašava nestabilnost i nesigurnost u vezi s kriptovalutama; napominje da se dodatno može razmatrati provedivost alternativnih metoda plaćanja i prijenosa vrijednosti korištenjem kriptovaluta; poziva Komisiju i ESB da daju povratne informacije o izvorima volatilnosti kriptovaluta, utvrde opasnosti za javnost i istraže mogućnosti uvođenja kriptovaluta u europski sustav platnog prometa;

Ekosustav DLT-a*Samoodređenje, identitet i povjerenje*

28. ističe da DLT omogućuje korisnicima identifikaciju uz mogućnost kontrole nad time koje osobne podatke žele dijeliti; napominje da širok raspon primjena može omogućiti različite razine transparentnosti, čime se povećava potreba za usklađenosti primjena s pravom EU-a; naglašava i da su podaci u javnoj knjizi pod pseudonimima, a ne anonimni;
29. ističe da DLT potiče razvoj novih modela kojima se mijenjaju postojeći koncept i sadržaj digitalnih identiteta; napominje da se, kao rezultat toga, digitalni identitet širi na osobe, organizacije i predmete te se još više pojednostavljaju postupci identifikacije poput „Know-Your-Customer” (upoznaj svojeg klijenta) i omogućava osobni nadzor nad podacima;
30. naglašava da upravljanje osobnim podacima podrazumijeva da korisnici posjeduju kapacitete te tehničko znanje i vještine koji su potrebni za upravljanje vlastitim podacima; zabrinut je zbog opasnosti od zlorabe vlastitih podataka i podložnosti prijevarama zbog nedovoljnog znanja;

Srijeda, 3. listopada 2018.

31. ističe da su digitalni identiteti od ključne važnosti za budućnost te tehnologije; smatra da bi države članice trebale razmjenjivati najbolje prakse u pogledu sigurnosti takvih podataka;
32. naglašava da, unatoč tome što DLT promiče identitet kojim korisnik upravlja bez posrednika, u ovoj vrsti tehnologije ne može se tako lako primijeniti „pravo na zaborav“;
33. naglašava da je od iznimne važnosti da se tehnologije decentraliziranog vođenja evidencije transakcija upotrebljavaju u skladu sa zakonodavstvom EU-a o zaštiti podataka, a posebno s Općom uredbom o zaštiti podataka (GDPR); poziva Komisiju i Europskog nadzornika za zaštitu podataka (EDPS) da pruže dodatne smjernice u tom pogledu;
34. ističe da je povjerenje u DLT omogućeno kriptografskim algoritmima koji zamjenjuju treću stranu, odnosno posrednika, s pomoću mehanizma koji validira, štiti i čuva transakcije;
35. ističe da je povjerenje u blokove lanaca bez dozvole omogućeno kriptografskim algoritmima, sudionicima, dizajnom mreže i strukturom te da se treće strane, odnosno posrednici, mogu zamijeniti s pomoću mehanizma koji validira, štiti i čuva transakcije te ubrzava poravnanje i namiru nekih transakcija vrijednosnim papirima; napominje da učinkovitost zaštitnih mehanizama ovisi o ispravnoj primjeni te tehnologije i da je stoga potreban tehnološki napredak kojim se jamči prava sigurnost i tako povećava povjerenje;

Pametni ugovori

36. naglašava da su pametni ugovori važan element čije izvršavanje omogućuje DLT i da mogu biti ključni pokretači decentraliziranih primjena; naglašava da Komisija treba provesti temeljitu analizu mogućnosti i pravnih posljedica, npr. rizika povezanih s nadležnošću; smatra da će praćenje slučaja upotrebe biti korisno u ispitivanju mogućnosti pametnih ugovora;
37. ističe da je pravna sigurnost u vezi s valjanošću digitalnog kriptografskog potpisa ključan korak prema lakšem izvršavanju pametnih ugovora;
38. poziva Komisiju da promiče razvoj tehničkih standarda u suradnji s relevantnim međunarodnim organizacijama kao što su ISO, ITU i CEN-CENELEC te da provede temeljitu analizu postojećeg pravnog okvira u pojedinačnim državama članicama u pogledu mogućnosti izvršavanja pametnih ugovora; poziva Komisiju da, ako se pojave moguće prepreke u korištenju pametnih ugovora na jedinstvenom digitalnom tržištu, poduzme odgovarajuće korake i ocijeni jesu li te prepreke razmjerne; međutim, napominje da se pravna sigurnost može poboljšati pravnom koordinacijom ili uzajamnim priznavanjem pametnih ugovora među državama članicama;

Interoperabilnost, normizacija i prilagodljivost

39. naglašava da postoji skup DLT tehnologija s raznim tehnološkim karakteristikama kao i različitim mehanizmima upravljanja (javno i privatno vođenje evidencije transakcija) te mehanizmima konsenzusa;
40. napominje da je za osiguravanje učinkovitosti potrebna interoperabilnost: i. između DLT-ova; ii. između primjena istog DLT-a; te iii. između DLT-ova i naslijeđenih sustava;
41. pozdravlja inicijative organizacija kao što je ISO da uspostave norme u području DLT-ova; poziva Komisiju da nastavi suradnju s drugim međunarodnim organizacijama u cilju utvrđivanja normi;
42. naglašava da je u utvrđivanju normi važno zauzeti globalni pristup kako inovativna poduzeća zbog propisa ne bi napustila EU;
43. ističe da stvaranje povjerenja putem DLT-ova zahtijeva povećan broj čvrstih i proširenih decentraliziranih evidencija transakcija kako bi se izbjeglo koncentriranje podataka u rukama nekoliko tržišnih igrača, što bi moglo dovesti do tajne suradnje među njima; potiče stvaranje čvorišta za DLT diljem EU-a;

Sigurnost infrastrukture

44. podsjeća na važnost zaštite infrastrukture DLT-a i smatra da se ne smiju dopustiti zloporabe vladajućeg položaja ako se žele učinkovito iskoristiti prednosti te tehnologije;

Srijeda, 3. listopada 2018.

45. poziva Komisiju da pomno prati tehnološki razvoj (poput kvantnog računalstva), procjenjuje tehnološke rizike, potiče razvoj otpornosti na kibernetičke napade ili na padove sustava te promiče projekte zaštite podataka koji osiguravaju održivost DLT platformi u okviru programa Opservatorija EU-a za lance blokova; poziva Komisiju da u skladu s time dodijeli sredstva;
46. potiče nadležna tijela i Komisiju da razviju testiranje na stres za primjene DLT-a;

Strateška važnost DLT-a za javnu infrastrukturu

47. ističe potencijal DLT-a u pogledu učinkovitosti u smislu smanjenja birokracije za usluge u javnom sektoru i upravljanje njime, posebno s ciljem provedbe Akcijskog plana za e-upravu, s posebnim naglaskom na usvajanju digitalnog načela „samo jednom“ („Once-Only“) na razini EU-a, čime će se dodatno smanjiti administrativno opterećenje građana, poduzeća i javnih uprava;
48. naglašava potencijal DLT-a da decentralizira upravljanje i poboljša mogućnost građana da pozovu vlade na odgovornost; poziva Komisiju da istraži poboljšanje tradicionalnih javnih usluga, uključujući, među ostalim, digitalizaciju i decentralizaciju javnih registara, zemljišne knjige, izdavanje dozvola i javnih isprava (npr. rodnih ili vjenčanih listova) te upravljanje migracijama, posebno kroz razvoj konkretnih primjera uporabe i pilot-projekata; poziva Komisiju da također istraži primjene DLT-a kojima se poboljšavaju procesi povezani s privatnosti i povjerljivosti razmjene podataka, kao i pristup uslugama e-vlade upotrebom decentraliziranog digitalnog identiteta;
49. svjestan je rizika povezanih s primjenama DLT-a, posebno korištenja nedopuštenih primjena lanca blokova u kriminalne svrhe, uključujući utaju poreza, izbjegavanje plaćanja poreza i pranje novca te ustraje u tome da Komisija i države članice moraju nadzirati i čim prije riješiti te probleme; u tu svrhu poziva Komisiju i da istraži potencijal DLT-a u područjima kaznenog progona, praćenja pranja novca i transakcija koje se odvijaju u svojoj ekonomiji kao i nadzora poreza;
50. traži od Komisije da prati potencijal DLT-a za poboljšanje socijalnog dobra te da ocijeni socijalni učinak te tehnologije;
51. poziva Komisiju da osnuje platforme koje se temelje na DLT-u i koje će omogućiti praćenje financijskih sredstava koja EU dodjeljuje nevladinim organizacijama te na taj način povećati vidljivost programa pomoći EU-a i odgovornost primatelja;
52. imajući na umu prilike za učinkovitost koje donosi DLT, naglašava potencijal DLT-ovih lanaca blokova europskog javnog sektora, usklađenih sa zakonodavstvom EU-a, koji će omogućiti decentralizirane prekogranične transakcije među državama članicama, regulatorno izvješćivanje i podatkovne transakcije između građana i institucija EU-a;
53. naglašava da bi lanci blokova europskog javnog sektora omogućili veću transparentnost te racionalizaciju procesa informiranja i razvoj sigurnijih usluga za europske građane; ističe da bi se u svrhu sigurne i fleksibilne pohrane podataka građana mogla osmisliti mreža dozvoljenih lanaca blokova koju bi dijelile države članice;
54. poziva Komisiju da ocijeni sigurnost i učinkovitost sustava elektroničkog glasovanja u privatnom i javnom sektoru, uključujući onih koji upotrebljavaju DLT-ove; potiče daljnje istraživanje slučajeva upotrebe;

Mala i srednja poduzeća, prijenos tehnologije i financiranje

55. pozdravlja sposobnost DLT-a za poboljšanje postojećih vrijednosnih lanaca i preobrazbu poslovnih modela te samim time promicanje prosperiteta temeljenog na inovacijama; naglašava učinak racionalizacije opskrbnih lanaca i povećanja interoperabilnosti među poduzećima;
56. naglašava da otvoreni protokoli lanaca blokova mogu smanjiti prepreke ulasku malih i srednjih poduzeća i poboljšati tržišno natjecanje na digitalnim tržištima;
57. naglašava da mala i srednja poduzeća mogu imati koristi od poslovanja bez posrednika zbog smanjenja troškova transakcije, troškova posredništva i birokracije; napominje da korištenje DLT-a iziskuje ulaganja u specijaliziranu infrastrukturu ili usluge velikog kapaciteta;

Srijeda, 3. listopada 2018.

58. napominje da inovativnim malim i srednjim poduzećima te razvojnim poduzećima treba omogućiti pristup financiranju kako bi razvijala projekte temeljene na DLT-u; poziva Europsku investicijsku banku i Europski investicijski fond da stvore mogućnosti financiranja kojima bi se poduprle poduzetničke inicijative temeljene na DLT-u u cilju ubrzanja prijenosa tehnologije;

59. traži od Komisije da se udruži s državama članicama kako bi osigurala pravnu sigurnost za ulagače, korisnike i građane, i aktivne i pasivne, te kako bi potaknula usklađivanje unutar Unije i razmatranje ideje o uvođenju europske putovnice za projekte temeljene na DLT-u;

60. naglašava potencijal inicijalnih ponuda povezanih s kriptovalutama (engl. *Initial Coin Offer*; u daljnjem tekstu: ICO) kao alternativnog instrumenta ulaganja u financiranju malih i srednjih poduzeća i inovativnih novoosnovanih poduzeća te za ubrzanje prijenosa tehnologije; ističe da nedovoljna jasnoća pravnog okvira koji se primjenjuje na ICO-e može negativno utjecati na njihov potencijal; podsjeća da pravna sigurnost može biti ključna u povećanju zaštite ulagača i potrošača i smanjenju rizika koji proizlaze iz nejednake informiranosti, prijevara, nezakonitih aktivnosti kao što su pranje novca i utaja poreza, te ostalih rizika koje je Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) istaknulo u svojem izvješću iz 2017. o ICO-ima; poziva Komisiju da pruži smjernice, standarde i zahtjeve u pogledu objavljivanja informacija, osobito u slučaju pokazatelja korisnosti koji više odgovaraju definiciji zasebne kategorije imovine, a ne vrijednosnog papira;

61. naglašava opasnosti povezane s ICO-ima; poziva Komisiju i odgovarajuća regulatorna tijela da utvrde kriterije za poboljšanje zaštite ulagača i da definiraju obveze objavljivanja i obveze za pokretače ICO-a; ističe da je pravna jasnoća od ključne važnosti za ostvarivanje potencijala ICO-a i sprečavanje prijevara i negativnih tržišnih signala;

62. naglašava da ICO-i mogu biti ključni element unije tržišta kapitala; poziva Komisiju da razmotri pravne zahtjeve kojima će se omogućiti da se taj razred imovine spoji s drugim financijskim instrumentima te da se na taj način poveća financiranje malih i srednjih poduzeća i poboljšaju inovacijski projekti;

63. poziva Komisiju da osnuje Opservatorij za praćenje ICO-a i da uspostavi bazu podataka o njihovim značajkama te taksonomiju pokazatelja sigurnosti i korisnosti; upućuje na to da bi takav opservatorij mogao ostvariti pozitivne rezultate kao što su ogleđni okvir regulatornih sigurnih okruženja i kodeks ponašanja s normama, čime bi se državama članicama pomoglo u korištenju mogućnosti koje nude ICO-i;

64. pozdravlja odluku Komisije i Vijeća da uvrste DLT-ove u Europski fond za strateška ulaganja (EFSU 2.0) kao legitiman sektor za financiranje;

Politike za poticanje DLT-ova u Europi

65. naglašava da bi svaki regulatorni pristup DLT-u trebao biti otvoren za inovacije, vođen načelima tehnološke neutralnosti i neutralnosti poslovnog modela te omogućavati sustav „putovnica“;

66. traži od Komisije i država članica da razviju i primjenjuju strategije za obrazovanje i prekvalifikacije u području digitalnih vještina, čime se može osigurati da Europljani aktivno sudjeluju u promjeni paradigme;

67. potiče Komisiju i nacionalna nadležna tijela da što prije izgrade stručno tehničko znanje i regulatorne kapacitete, čime će se omogućiti brzo zakonodavno ili regulatorno djelovanje ako i kada to bude potrebno;

68. ističe da Unija ne bi trebala regulirati DLT kao takav, već bi trebala ukloniti postojeće prepreke u provedbi lanaca blokova; pozdravlja pristup Komisije da slijedi metodu slučaja upotrebe u istraživanju regulatornog okruženja koje se odnosi na uporabu tehnologije decentraliziranog vođenja evidencije transakcija i aktere koji je koriste u pojedinačnim sektorima te traži od Komisije i država članica da potiču konvergenciju i usklađivanje regulatornih pristupa;

69. poziva Komisiju da ocijeni i razvije europski pravni okvir kojim bi se riješili eventualni pravni problemi do kojih može doći u slučaju prijevara ili kaznenih slučajeva razmjene DLT-a;

70. napominje da je korištenje primjera uporabe ključno za razvoj najboljih praksi u ekosustavu DLT-a kao i za ocjenu učinaka automatizacije postupaka na strukturu zapošljavanja te za upravljanje tim učincima;

71. pozdravlja istraživačke okvire koji su usmjereni na budućnost i čiji je cilj učinkovitije ocijeniti potencijalne prilike i izazove novih tehnologija u svrhu boljeg donošenja odluka, tako da konkretno pozdravlja projekt Komisije „Blockchain4EU: Lanac blokova za preobrazbu industrije“;

Srijeda, 3. listopada 2018.

72. traži od Komisije i država članica da donesu zajedničke inicijative kako bi podigle razinu osviještenosti i obrazovale građane, poslovne subjekte i javne uprave i na taj način olakšale razumijevanje i primjenu tehnologije;

73. ističe važnost istraživanja i ulaganja u DLT; napominje da bi VFO-om za razdoblje nakon 2020. trebalo osigurati sredstva za istraživačke inicijative i projekte temeljene na DLT-u jer DLT iziskuje temeljno istraživanje, uključujući u pogledu potencijalnih rizika i socijalnog učinka;

74. traži od Komisije da podiže razinu osviještenosti o DLT-u, da donese inicijative za obrazovanje građana u pogledu te tehnologije te da se uhvati u koštac s problemom digitalnog jaza između država članica;

75. preporučuju da postojeće i buduće inicijative i pilot-projekti povezani koji su povezani s DLT-om i koje provodi Komisija budu koordinirani izbliza, po mogućnosti pod vodstvom Opservatorija EU-a za lance blokova, kako bi se ostvario učinak sinergije i osiguralo stvaranje prave dodane vrijednosti te na taj način izbjegle skupe dvostruke strukture; poziva Komisiju da redovito izvještava Parlament o napretku koji se ostvari u projektima povezanima s DLT-om;

76. traži od Komisije da poduzme političke inicijative kojima se promiče konkurentni položaj EU-a u području DLT-a;

77. naglašava da Unija ima izvrsnu priliku postati globalni predvodnik u području DLT-a i biti vjerodostojan akter u oblikovanju razvoja i tržišta DLT-a na svjetskoj razini u suradnji s našim međunarodnim partnerima;

o

o o

78. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Komisiji i Vijeću.
